

Advies:

Exploitatieplan Zuidoost-Brabant 2026

Referentie: 25.09
Adviesdatum: 1 september 2025
Aanvrager: Joris Kennes
Aanvraagdatum: 14 augustus 2025
Behandeld door: Jaap Goossens

Geachte heer Kennes, beste Joris,

Het ov in Zuidoost-Brabant zit in een fase van herstel en versterking. De opschaling in oktober 2025 is een belangrijke stap vooruit met meer ritten, betere spreiding en bredere bereikbaarheid. Het exploitatieplan 2026 bouwt hierop voort en versterkt deze lijn. Reizigersoverleg Brabant beoordeelt deze ontwikkelingen positief, omdat ze de dagelijkse reis voor reizigers overzichtelijker en betrouwbaarder maken en het netwerk voorbereiden op de toekomst.

Tegelijkertijd vraagt deze overgangsfase om blijvende aandacht voor de praktijk. Dienstregelingswijzigingen zijn pas succesvol wanneer ze aansluiten op de behoeften en de dagelijkse realiteit van reizigers. In dit advies beoordeelt Reizigersoverleg Brabant de voorstellen in het plan met oog voor het geheel én de details. Daarbij benoemen we waar het goed gaat, waar verbetering mogelijk is en welke thema's verdere doorontwikkeling vragen.

Businesscase HOV3: lijn 10 en lijn 400

Met de ingebruikname van de nieuwe HOV3-busbaan wordt voorgesteld de route van lijn 10 te verleggen en via deze busbaan te laten rijden. Daarmee worden de haltes langs het HOV3-traject vaker bediend en kan lijn 400 zijn functie als snelle Airport Express behouden. Dit is belangrijk om te voorkomen dat meer luchthavenreizigers zouden uitwijken naar de toch al drukke lijn 401. ROB begrijpt dit doel, maar constateert dat luchthavenreizigers in de praktijk vaak in de bus stappen die als eerste klaarstaat, ongeacht het lijnnummer. Mogelijk is daarom méér nodig om het reizigersgedrag daadwerkelijk te sturen en zo de drukte beter te verdelen tussen lijn 400 en 401.

Een nadeel is dat de Internationale School niet langer door lijn 10 wordt bediend. Hoewel scholierenlijn 610 tijdens schooltijden grotendeels in deze behoefte voorziet, ontbreekt buiten die tijden een volwaardig alternatief. ROB signaleert dat dit gevolgen kan hebben voor incidentele reizigers en adviseert hier zorgvuldig over te communiceren.

Daarnaast adviseert ROB de routewijziging pas in te voeren zodra de infrastructurele aanpassing bij De Schakel is gerealiseerd, zodat de kwaliteit en betrouwbaarheid van de verbinding gewaarborgd blijven.

Meer mogelijkheden voor reizigers in de late uren

Reizigersoverleg Brabant is positief over dit voorstel. De latere busritten op vrijdag- en zaterdagavond bieden dan een betere aansluiting op meerdere treinen die na middernacht in Eindhoven aankomen. Dat betekent niet dat op alle laatste treinen wordt aangesloten, maar wel dat reizigers in deze uren aanzienlijk meer mogelijkheden krijgen dan nu het geval is. Daarmee ontstaat een verbeterde verbinding tussen het huidige treinaanbod en het busnetwerk. Dit is van meerwaarde voor uiteenlopende groepen reizigers, zoals mensen met onregelmatige werktijden, studenten, bezoekers van evenementen en het uitgaanspubliek. Bovendien maakt deze uitbreiding ook de heenreis aantrekkelijker: wie zeker is van een terugreis, kiest sneller voor de bus. Reizigersoverleg Brabant adviseert deze stap te zien als het begin van een proces naar een volwaardiger avond- en nachtnetwerk. Dit netwerk moet passen bij de dynamiek van een regio die ook na middernacht in beweging blijft.

In aanvulling op de uitbreiding van het aanbod na middernacht is Reizigersoverleg Brabant ook positief over de spreiding van de huidige laatste ritten die vrijwel gelijktijdig vertrekken rond 0.09 uur vanaf Eindhoven Station. Deze concentratie van ritten leidt nu tot onoverzichtelijke situaties op het busstation: bussen blokkeren elkaar, reizigers vinden hun bus moeilijk en het overzicht ontbreekt, zeker in het donker en bij drukte. Dat is niet alleen hinderlijk, maar vergroot ook het gevoel van onveiligheid. De voorgestelde spreiding tot 0.30 uur zorgt voor een rustiger vertrekbeeld, verkleint genoemde risico's en verhoogt de gebruiksvriendelijkheid en sociale veiligheid in de late avonduren. ROB ziet dit als een verbetering en adviseert om dit principe van spreiding verder uit te bouwen bij toekomstige dienstregelingswijzigingen.

Kansen door aanpassing infrastructuur

De uitbreiding van het aanbod op lijnen 317 en 318 laat zien hoe infrastructurele aanpassingen kunnen bijdragen aan een sterker ov-netwerk. Dankzij de nieuwe busbaan in Aalst en het afronden van werkzaamheden in Valkenswaard kunnen deze lijnen met nagenoeg dezelfde inzet vaker rijden. Reizigers profiteren van een fijnmaziger aanbod in de spits en betere ontsluiting van Valkenswaard en omliggende kernen. Reizigersoverleg Brabant waardeert dat door de betrokken gemeenten aanpassingen zijn gedaan die het ov versnellen. ROB adviseert om dit soort ontwikkelingen ook bij andere gemeenten structureel onder de aandacht te brengen.

Knelpunten door aanpassing infrastructuur

De voorgestelde lusconstructie in Bladel is ingegeven door de noodzaak extra rijtijd toe te voegen vanwege de snelheidsbeperkende maatregelen in Hapert, Eersel en Steensel. Door de route met de klok mee te laten rijden, behouden reizigers in Bladel hun instaphalte richting Eindhoven en verandert de reistijd die kant op niet. Vanuit Eindhoven wijzigt de reistijd wel: korter voor het Busstation en de Markt, gelijk voor Helleneind en langer voor Doolandweg en Sniederslaan. Voor scholieren naar het Pius X College blijven de eerste twee ochtendritten beschikbaar als lijn 619, maar daarbuiten en in vakanties vervalt dit alternatief.

De aanpassing vergroot de betrouwbaarheid en punctualiteit. Bovendien anticipeert de lus op de herinrichting van de N284 in 2028, wanneer ook de keermogelijkheid op busstation Bladel verdwijnt. Door hier nu al op in te spelen, wordt voorkomen dat de lijnvoering later opnieuw moet worden aangepast.

ROB adviseert om dit soort signalen van gemeenten vroegtijdig bespreekbaar te maken. Zo kunnen TOT-partners gezamenlijk zoeken naar oplossingen die de kwaliteit van het netwerk versterken.

Voorstellen Reizigersoverleg Brabant

In het exploitatieplan zijn drie voorstellen van ROB opgenomen: het verschuiven van de vertrektijden in de avond en het weekend, de introductie van een sneldienst bij lijn 320 en het strekken van lijn 2. Deze voorstellen zijn afkomstig uit concrete inbreng van reizigers en zijn door ROB zorgvuldig afgewogen. Voor een besluit tot invoering is echter nadere analyse nodig van de bredere effecten, zoals kosten, inzet van materieel en impact op het netwerk. Deze doorrekening ligt bij de vervoerder. Zodra dit onderzoek is afgerond, zullen de voorstellen worden meegewogen bij het exploitatieplan 2027.

Over het geheel genomen ziet ROB in dit exploitatieplan waardevolle stappen vooruit in frequentie, aansluiting en betrouwbaarheid. Tegelijkertijd zijn er aandachtspunten waar de kwaliteit onder druk kan komen te staan en waar zorgvuldige afstemming en tijdig ingrijpen nodig blijven.

Wij ontvangen uw inhoudelijke reactie op ons advies over exploitatieplan Zuidoost-Brabant 2026 graag uiterlijk 13 oktober 2025. Uiteraard staan wij open voor verdere toelichting indien gewenst. U kunt hiervoor contact opnemen met de betreffende Adviseur/ Vertegenwoordiger reizigersbelangen.

Wij publiceren dit advies na 15 september 2025 op www.reizigersoverlegbrabant.nl.

Met vriendelijke groet,

Maruška Lestrade-Brouwer

Voorzitter, Reizigersoverleg Brabant